

HRVATSKA RIJEČ

Predplatna cena: na godinu K 12. — Za 6 mjeseci K 6. — Za Šibenik na godinu donajanjem u kuću K 12. — Za Inozemstvo na godinu K 12 uviše poštarski trošak. — Pojedini broj 10 para. — Plativo i utuživo u Šibeniku.

Izlazi sriedom i subotom

Uredništvo, uprava i Tiskara lista nalazi se u ulici Bazilike sv. Jakova. — Oglasi tiskaju se po 16 para peti redak ili po pogodbi. — Priobčena pisma i zahvale tiskaju se po 20 para po peti redak. — Nefrankirana pisma ne primaju se. — Rokupisi se ne vraćaju.

Hrvatski sabor u Zadru.

Zadar, 13. listopada.

(III. sjednica).

Predsjednik otvara sjednicu u 10 s. i 20 časa. Prisutno u saboru 26 zastupnika; pravaši svi.

Vladu zastupaju namjestnik Nardelli, namj. podpr. Tončić i namj. savjetnik Golf.

Zapisnik današnje sjednice vode Kunjašić i Medini.

Zapisnik prošle sjednice odgovorjuje se bez primjetbe.

Prispjele molbenice upućuju se većinom molbeničkom odboru, dočim neke kao molba liečnika privenaca, Zadržne Sveze za udjeljenje bezkamatnog zajma u iznosu od 100.000 K. učiteljskog saveza za uređenje učiteljske službe, upućuju se financijskom odboru.

Upiti.

Upite na vladu prikazaše: **Radić** o nejasnoj propisi zaklade Marka Radića; **Dr. Drinković** o poštansko-brzojavnoj stanici u Lišanima, o čatrnji u Čistoju, o stanju pitke vode u Vodicama, o čatrnji u Bribirskim Mostinama, o osnutku željezke zadrge u Vodicama i o uređenju katastra; **Skurić** o obseku vodom sela Vitajljine i o putovima u istom mjestu, te o brzojavnom uredu u Kolopecinama; **Dr. Mladinov** o ustanovljenju pošt-brzojavnog uredu u Aržanu, o gradnji nove crkve na Grohotama, o župskoj crkvi u Zagvozdu, o pripomoći obćini Imotskoj za mjere proti koleri; **Prodan** o selu Vinčuru, Turnju, Rivi i Sestrinju, **Biankini** 3, **Tresić** 6, **Brajković** da se aktivnim učiteljima dade plaća dan prije prvoga, ako ovaj pada na nedjelju; **Kunjašić** 1, **Dr. Dulibić** o razpustu obćine u Makarskoj, o ustanovljenju poreznog uredu u Skradinu, o biedi u obćini skradinskoj i o gradnji crkve u Zatonu; **Bakotić** 1.

Upite na Zemaljski Odbor prikazaše **Radiniri** o bolnici u Koturu i **Drinković** da se povratni obćini Vodičkoj nepravedno udareni školski namet.

Predlozi.

Predloge prikazaše: **Tresić** glede reciprociteta zagrebačkog sveučilišta i **Prodan** za kolni put na otoku Ugljanu te za uređenje zadrarske luke s obe strane obale, produbljivanja morskog dna i gradnju gata.

Namj. Nardelli odgovara na interpellacije glede oskudice, da je vlada udielila K 166.000, osim toga da je obćinama, seoskim blagajnama i za drugama udieljeno 24.000 kvintala pšenice i 30.000 kvintala kukuruz. Poglavarstvima je naredjeno da glede ovogodišnje nerodice obave nužne izvide.

Namj. podpr. **Tončić** odgovara na upit zast. Dr. Mladinova glede župske kuće na Grohotama, da urećena razprava nije uspjela, jer mjestni čimbenici ustručavali se, te je stvar sada na ministarstvu bogostovija; odgovara nadalje na upit zast. Šimunića glede župske kuće i konjušnice u Tjarići, da će se već razpoložiti.

Prezlazi se na:

Dnevni red.

1. Ustupa se imunitetnom odboru zamolnica suda u Ercegovu za izrućenje zast. dr. Mitrovića. U imunitetni odbor izabrani su: Tommaseo, Trumbić, Vuković, Medini, Dulibić, Knežević i Giljanović.

II. Jednako se ustupa imunitetnom odboru zamolnica suda u Korčuli za izrućenje zast. Lupisa.

III. Izručuje se upravno-gospodarskom odboru izvješće Zemaljskog Odbora, kojim se traži mnjenje sabora, kojemu bi se kot. sudu imala dodieliti u cjelini nova obćina Poljička, kad bi se ustanovila.

IV. Prima se u sva tri čitanja zakon, osnovu, kojim se uređuje posmrtni tromjeseč za udovice i siročad pučkih učitelja, prama predloju zastup. Matuline iznesenom u prošlom zasjedanju.

V. Ustupa se financijskom odboru predlog dr. Bulata o godišnjoj subvenciji obrtničkomu muzeju u Splitu. Dr. Bulat je ovaj svoj predlog obrazložio.

Jezično pitanje pred saborom.

VI. Prvo čitanje zakonske osnove predložene od dr. **Drinkovića** i družine, glede uporabe jezika kod c. k. državnih vlasti i uredu u Dalmaciji. Zakonska osnova glasi:

Neka visoki sabor izvoli prihvatiti sledeću zakonsku osnovu:

Zakon, glede uporabe jezika kod c. k. državnih vlasti i uredu u kraljevini Dalmaciji.

Na predlog sabora moje kraljevine Dalmacije određujem što sledi:

§ 1. Kod svih c. k. vlasti i uredu u kraljevini Dalmaciji ima se upotrebljavati jezik hrvatski toliko u unutarnjem poslovanju i uređovanju koliko i u vanjskom saobraćaju.

§ 2. Upisivanje u javne knjige, biva u zemljištinke u trgovačke i zadržarske registre itd. obavljati će se, izključivo u hrvatskom jeziku.

§ 4. U onim sudbenim kotarima, gdje stanovalništvo govoreći talijanski jezik iznaša po zadnjem popisu 10 po sto ukupnog pučanstva, moći će stranke prikazati svoje podneske u talijanskom jeziku, u kom slučaju sledit će rješenje u istom jeziku.

§ 5. Ovaj zakon stupa u krepost danom njegova proglašenja.

§ 6. Izvršba ovog zakona povjerenica je sveukupnom ministarstvu.

Dr. **Drinković** u obrazloženju svog predloga između ostalog kaže: Mi kao Hrvati, kao ljudi hoćemo, da narod sačuva glavnu oznaku svog bivstva, svoj jezik. Kao pristaše stranke prava nismo mogli dozvoliti da prodje ovo zasjedanje bez ovog predloga. Dalmacija je hrvatska zemlja, taj joj karakter ne će odzneti nitko; ona je bila sastavni dio Hrvatske i tim imenom ova se zemlja zvala. Hrvatska je ovo zemlja i po književnosti od Marulića do Hektorovića, od Zuzoričke do Vidovičke; hrvatska i po jeziku u kući. Talijanština u Dalmaciji nije širila Venecija nego Austrija, u nadi, da će tako uzvratiti Veneciju i Lombardiju. Sa svom birokracijom Austrija je izgubila Veneciju i Lombardiju, ali nije Dalmaciju, jer se je pučanstvo njeno borilo proti teritorijalnom jedinstvu Italije, a taj faktat dokazom je, da Dalmacija nije bila, nije i ne će biti talijanska.

Priznat se mora, da u Dalmaciji ima nešto elemenata, kojise naziva talijanski. Talijanština je ipak gospodovala u ovoj zemlji, nametnuta velikoj većini našeg pučanstva, blagoslovom vlade izdana je našem jeziku, paće ima daleko više prava. Ovaj odnošaj ne sa ponizujuć, a taj odnošaj mi ne smijemo trpiti. Ovaj sabor zauzimao se za rješenje ovog pitanja još od g. 1871. Prvi namjestnik, koji se tim bavio, bio je Handel, ali je njegova osnova pala. Bavo se za tim i Gert-

scher, a sada evo sadašnja naša pokrajinska vlada, domaća vlada, pod kojom se je više škodilo narodnoj stvari, nego pod tuđinskom Handelovom vladom.

Cilj sa jezičnim naredbama bijaše jednak Nardellu kao i Handelu. I jedan i drugi stavise za princip: karakter zemlje, postojeće okolnosti i potrebu službe.

Spominje historijat jezičnog pitanja iz zadnjih godina. Spominje bečku konferenciju 1909, na kojoj su udarena načela za jezične naredbe, a stvorise ih ljudi neovlašteni od sabora. U tim naredbama nema nikakvih temeljnih načela. Dokazuje, to. U željeznicama, oružničtvu i domobranstvu danas je njemačko uređovanje. Prelazi zatim na jezik u javnim knjigama i na uputarnje uređovanje te iz odnosnih odredaba izvaja kako nema u njima nikakvih temeljnih načela. Talijanškom činovniku slobodno je uređovati talijanski, ali hrvatskom činovniku nije slobodno uređovati hrvatski. § 5, nas upravo poniziva. Tu se veli, da jezik u carskim izjavama mora biti po postojećim okolnostima, dakle i tu nije široki polje njemačkog jezika. (Na galerijama: Tako je!)

Javne obznanе u Primorju sve moraju biti dvojezične. Od 35 sudbenih kotara 28 je na Primorju, dakle samo 8 zagorskih nisu dvojezični. Od 14 kot. poglavarstva 10 ih je primorskih. Ali u Zagorju prepušteno je talijanškim činovnicima, da uređuju slobodno talijanski.

Prelazi na pitanje jezika u školskim zavodima. Stvoreno je načelo, da vlasti sa dotičnim zavodom dopisuju u nastavnom jeziku tog zavoda dakle sa hrvatskim hrvatski, sa talijanskim talijanski, a sa njemačkim njemački. Prije talijanski zavodi imali nadpise talijanski i hrvatski, sada samo talijanski. Ako bude htjela njemačka vlada škola u Zadru, i sa njom će vlasti morat dopisivati njemački. Spominje kako se germanizacija širi. Obrtno nadzorništvo razasije njemačke tiskanice, drž. odvjetništva, lučki uredi, uprava demanialna uređuju njemački, a da ne govori o namjestištstvu, centralnim vlastima, poglavarstvima i oružničtvu, gdje je sve njemački. Naredbe su dakle trojezične te je uveden njemački jezik u Dalmaciju.

Spominje naredbu ravnateljstva pošta i brzojava, izdanu u ožujku ove godine, da svi poštanski uredi imaju s vanjskim uređima dopisivati njemački. Kaže, da je jedan zastupnik, koji se je do nedavna zanimao za jezično pitanje, sam savjetovao činovnicima, da radi svoje karijere uređuju talijanski.

Za rješenje jezičnog pitanja kompetentan je i po samim drž. zakonima samo sabor. Od 1883 do 1907 naš sabor je bio na stanovištu, da samo hrvatski jezik ima biti unutarnji uređovni jezik. Spominje, kako je Biankini g. 1907 bio spravan na sve, na pobune, na exodus iz carevničkog vieća radi uređovnog jezika, koji može biti samo jezik narodni. Pad Handelov pripisava je onda Biankini njegovoj germanizatornoj tendenciji.

A što je dala ova ruka i sreća junačka Biankinijeva? Donela nam je naredbe, kojima je pogazan zaključak našeg sabora.

Ne krivi radi ovog talijanaše. Shvaća njih, kao što shvaća i vladu,

koja radi po komandi Beča. Krivi sinove ove zemlje, koji znadu ovdje u saboru i u novinstvu grmiti proti vladi, a u Beču su sluge ponizni. Ne krivi ni njih sve, jer zna da je n. pr. dr. Ivčević bio uvijek jednog mnjenja, otvoren za svoja načela, ali je proti onim ljudima, koji zavaravaju narod.

Ovdje se radi o ponosu našem, ovo je pitanje i snage narodne i prosvjete narodne, pitanje ekonomske naravi. Radi svega ovoga iznio je sa drugovima zakonsku osnovu o porabi jezika, da se ovo pitanje zakonodavnim putem uredi. Ja znam, da kolikogod mi prihvatili ovu osnovu, da ju vlada ne će odobriti. Ja se ne ću groziti, ali nema sile koja će obaviti rješenje ovog pitanja u smislu, da unutarnji uređovni jezik ima biti izključivo hrvatski, jezik nadpisa, obznana, pečata izključivo hrvatski, a iz liberalnosti, da se talijanašima, gdje ih je 10 po sto, dozvoli da se služe njihovim jezikom. Govorilašima mogu pristati na ovakovo rješenje. Oni moraju biti jednom za uvijek na čistu o tome, da kao poseban politički narod među nama ne mogu obstati, da se mogu razvijati u suglasju sa nama, i radeći za naše političke ciljeve, a da njihovo kulturno nastojanje ne će nitko spriječavati. Neka ovo shvate kao apel na zajednički rad za oživotvorenje hrvatskih ideala. U formalnom pogledu predlaže, da se zakon, osnovu ustupi posebnom odboru od 7 lica. U završnim riječima:

Namj. Nardelli uzima riječ, da izjavi, kako odredbe o jeziku nikako ne spadaju pred sabor. Pripominje, da je jezično pitanje već uređeno ministarskim naredbom od 26. travnja 1909.

Predsj. dr. Ivčević osvrće se na izjavu Namjestnika, po kojoj da jezično pitanje ne spada pred sabor, i isto dobnno razlaže zašto je ovu zakonsku osnovu prepušteno na raspravljanje. Dr. Ivčević ustanovljuje, da postoje dva mnjenja glede nadležnosti sabora u jezičnom pitanju. Postupak dala sabora u ovoj stvari od god. 1871.—1907. opravdava mnjenje, da jezično pitanje spada pred sabor, tim više, što je ovaj god. 1871. odglasovao jednu takovu zakonsku osnovu. Drugo mnjenje, da jezično pitanje spada pred parlament, opravdavaju Baderne jezične naredbe. Ustanovivši to, veli, da je to stvar sporna i da je on mislio, da jezik osnovu morao izneti radi praecedensa od god. 1871.

Biankini počinje deklaratorski. Veli, da je govor dra. Drinkovića konfuzan.

Dr. Drinković mu dovijuje: Zabrannjem Vam govoriti u uvredljivom tonu!

Biankini se počinje žestiti i neryozirati. Dr. Drinković da ga prekida, a to da nije ni parlamentarno ni pristojno.

Dr. Drinković uzrujano ustaje i skače prema Biankinu i oštro mu dobacuje: Vi mene ne ćete utižati pristojnosti!

Nastaje žestoka prepirka. Pravaši prosjeduju proti postupku Biankinia, Galama velika.

Predsjednik zvoni. Jedva mu za rukom ide, da uzpostavi mir.

Biankini nastavlja napadati govor dra. Drinkovića, te veli, da je ono, što je u njemu navedemo, izkrivljeno i netemeljito. Brani jezično naredbu od 1909., koja da je velika stečevina za narod. On se ponosi, da je u svom sudjelovao!! Veli, da su i pravaši u osam desetina jezičnu naredbu odo-

brili (!) Pripovieda na dugo o svojim „borbama“ u Beču. Ova zak. osnova je prosta stranačka manevara i on ju odbija. Prelazi na historijat jezične naredbe.

Predsjednik zaključuje sjednicu radi odmaklog vremena. Za sutra tričue novu sa dnevnim redom:

I. Nastavak razprave o predloju dra. Drinkovića glede uporabe jezika.

II. Drugo čitanje proračuna zemaljskih zaklade za g. 1911.

III. Rješenje molbenica.

Na adresu demokratskog štopa.

Šibenik, 15. listopada.

Nakon puna dva mjeseca infamnih napadaja u „Slobodi“, mi smo reagirali. Suprotstavili smo se odlučno jednoj praksi, koja je za „Slobodu“ postala sistem klevećanja.

Ona je za svoje pristaše umetla u program, da se privatno poštenje ne smije dieliti od javnoga. To je za njezine pristaše bio neki cimer, po kojem, tko je god bio u stranci, bio je ootipso pošten: tko nije bio u demokratskoj stranci nije pošten, jer inače bio bi njezin pristaša. Na taj način demokratska istranka bila je okupila sve barabe, koji su mislili, da ih je program rehabilitirao, te je njihove strance nastala hajka, pravi lov na poštene ljude. Ovi su tolika bezobrazluka ostali osupnuti: slabi su se odmah uklonili, a oni, koji radi položaja nisu mogli, a po nos im ne dopušta, da se dr. Smodlaci poklone, bili su blatom popiskani na način, kakvi se kod nas ne pamti! Napadaji naša tuđe poštenje sledili su sustavno kod broja od broja, a na ulici od dana na dan. Nije se nikoga štedilo, te se napokon insultiralo i čestite gospodje na javnom putu samo s razloga, jer je malo bio na izloženom položaju. Ovo karakteristično napadaće ili bolje ambijanet iz koga su izašli. I tko ne zaviri u taj ambijanet pokvarenosti, zlobe i podlosti, ne će nikada moći da shvati, odakle „Slobodi“ toliko snage za napadaje. Naša je dužnost dakle, da otkrijemo ambijanet, iz koga je izašla neka inteligencija pokvarena i srca i uma, te joj nije ništa sveto, a po gotovo ne tuđe poštenje. Mi smo pak bili izazvani, da razvioramo rani, nakon što su nas sami izazvali. „Sloboda“ je puna dva mjeseca sunula stuppeće „nepoštenju“ dr. Krstelja, koji je kriv samo stoga, što je načelnik. I kad smo podigli kandidju i ošturni po prstima napadaće i otkrili njihov ambijanet, eto ti skrike u Babilonu! Sada priete sudom. Neka im bude. I tu su oni kod kuće, jer su vukli svakoga, koga su mogli i za najmanji prekršaj. Nego i glede suda opazit nam je, da „Sloboda“ vidi slanku u tuđem oku, a ne vidi grešku u svom. Mi ćemo dru. Smodlaci pružiti za sud još materijala. On pozna sigurno onog bankovnog činovnika, koji je za banku primio veliki polog novaca, a odnio ga na demokratski štedionu. Ako on od ove ima koristi, ne služi muke ni banku. Prisma plaću da štiti njezine interese, koji su u isto doba i dioničara, a između tih ima i naših ljudi. To djelo nekvalificirano — kako bi ga nazvala „Sloboda“, — ostalo je nekažnjeno. Ima i gore. Kod istog bankovnog činovnika — a dr. Smodlaka, pozna ga vrlo dobro — otkrio se je manjak u blagajni. To nije šala. Banka je imala da poprimi

odluku, što će s takvim činovnikom, a u tom imao je možda odlučnu rječ neki hrvatski grof. Na prolazku preko Spijeta, grofu su pridružene velike ovacije. Reklo se je, da to čini stranka za priznanje grofovog patriotizma, a ikogod po strani rekao je, da to čini jedna koterija u sasvim druge svrhe. Na svaki način, u onoj barem prigodi, delikatnost je nalagala, da ovacije izostanu ili barem da netko ortane po strani u nužnoj rezervi i čednosti. Što se tiče onog činovnika, stvar nije izašla na javu. Kasnije preskočio je one činovnike, koji nisu u rodu velikih patriota, a sada mu je namijenjena zadaća, da „prosvjedi“ neke i..... upućuje ih u moralu. Ni Austro-Ugarska banka, ni državni odvjetnik, koga je „Sloboda“ s pristranošću napadala, nisu se s ničesa sjetili. Evo materijala, da ih se pribije na obtuženičku klupu, a kamo li u „Slobodi“ iznositi napokon i intimne odnose, koji su se špijunski motrili..... kroz ključanicu. I tako u našoj zemlji Danskoj, teče voda uvijek istim tokom, žubore mutni potoci i žabe kreću.

Alli da, mi smo nepošteni, jer u programu nemamo sankcioniranja, da se poštenje ne može dieliti javno od privatnog. Demokratska gospodo, nadržavlj!

Delegacije.

U sriedu se u Beču sastadoše delegacije. Nakon punih dviju godina, od aneksije Hercegovine, delegacije nisu do ovog časa bile sarkane. Dogadalo se to radi raznih prilika i neprilika u monarhiji, a u prvom redu radi magjarske dugotrajne krize. I sada je konačno prokret od delegacija.

Zadaća njihova biti će među ostalim i odobrenje ovogodišnjeg proračuna. No, ono što će u ovim delegacijama najviše zanimati, biti će aneksija Bosne. Grof Aehrenthal će o njoj izvijesti. Po svoj prilici austrijska delegacija biti će malno burna, dok će ugarska gladko proći. Ministar Burian će biti onaj, koji će po svoj prilici stradati. Afera sa otkupom bosansko-hercegovačkih kmetova biti će ona, koja će protiv Buriana izazvati silnu akciju sa strane Slovena, a i nekih Niemaca. Vojni kredit i aneksija biti će odobreni, kao što će se ministru rata odobriti ovdje kredit za g. 1911 za izgradnju ratne mornarice i druge vojne potrebe. Ministar Aehrenthal izneti će na odobrenje „crvenu knjigu“ o aneksiji, koja će sadržavati sve dokumente o pregovorima za aneksiju kao i razne note, koje su se između monarhije i drugih vevlasti u tu izmijenili. Nekoje novine navieštaju, da će se aneksija sa strane delegacija podvrći oštroj kritici.

Troškovi pak izgledaju ovako: redovita potrebština vojne uprave 345,00000 K, a 12,000000 K od prije, izvanredne potrebštine, da se pokriju troškovi aneksije iznašaju 180,000000 K. Mornarica traži novih 68,000000 K uz lanijska 3000000 K. Pod naslovom „bosanska kriza“ traži mornarica 54,000000 K za pospješivanje izgradnje ratnih ladja. Troškovi za „dreadnought“ su porazdjeljeni na dobu od g. 1911. do 1916.

Niemci su zaključili, da predsjednikom austrijske delegacije bude Slaven, jer je u zadnjem zasjedanju bio Niemac. Prema tomu bio je izabran predsjednikom Poljak dr. Glombinski Ugarska delegacija je za predsjednika izabrala Ludviga Langa.

Političke vesti.

Generalni štrajk u Parizu. Željezničarski štrajkovni pokret zauzime sve veće i veće mjere. Pariz je izključen od svakog prometa. Štrajkujućim se priključio još i sljedeće skupine: električari, tako će Pariz ostati bez svjetla, zidari, cestovni radnici, namještenici podzemne željeznice tramvajna. Po svim kolodvorima obustavljeni je svaki promet.

Kriza magjarske vlade. Pitanje plaćanja su gotovom uzrokom raznim

nesuglasičama između Beča i Pešte, koji ne će jedan drugom da popuste. Ne dođe li do sporazuma, Khuenov će kabinet demisionirati, no demisija ne će biti prihvaćena i obe vlade će se sporazumiti sa provizorjem od 1—2 godine.

K izmirenju Čeha i Niemaca. Poznato je, da je postignut sporazum između Čeha i Niemaca. Za sada u toku, da je češki sabor mogao u prvom sjedniciama mirno raditi.

Sad su nastale nove smutnje, koje bi mogle sporazum opet razbiti. Niemci zahtijevaju, da se u gradu Pragu u češki uredovni jezik uvede i njemački jezik. Vlada je u tom smislu iznesla i predlog, ali su zastupnici grada Praga sa načelnikom Grošom protiv tomu predlogu prosvjedovali.

Naše sveučilišno pitanje.

Zadar, 10. listopada.

Kroz puna dva decenja poteže se naša borba za kulturno jedinstvo, te možemo sa sjegurnošću utvrditi da smo još daleko od cilja! Baca se radi toga krivnju na zastupnike, jer da svojski ne rade, a opet s druge strane zamjera se djacima da su mlitavi, te im se za izgled stavljaju talijanski djaci. Nu, ni prvo ni drugo ne vriedi. Rade i naši zastupnici, a što njihov rad nema ploda kriv je sistem, koji vlada, i duh kojim on diše. Dobro misle naši grovovnici: ako ih kulturno sjedinimo, tad će samo o sebi doći i političko jedinstvo. Ta zastupnici ne znaju više na koju bi se stranu obratili, jer kamo god zakučaju svak ih šalju od Poncija do Pilata.

Ni našim djacima ne smije se zamjeriti. Ne zaostaju naši djaci za talijanskim; ovi imaju dobro zaledje i zastupnike vladinove, a naši svoju sirotinju i obstrukciju zastupnika.

Hrvatski akademičar grada Zadra i okolice odlučio održati pouzdanu sastanak, dok su zastupnici na okupu, te da tako u zajedničkom dogovoru dadu novi impuls ovoj našoj borbi. Sastanak se zbilja održa u nedjelju uz liepi odaziv gg. zastupnika u dvorani hrvatskog Sokola.

Sastanak otvorio kolega Marčić. Predsjednik kol. Nisiteo zahvaljuje gg. zastupnicima na odazivu, govori o neuspješnoj borbe, te napokon moli g. zast. D. Tresića, da referira o sveučilišnom pitanju.

Zast. dr. Tresić spominje borbu od nazad 10 godina. Svmu je, veli govornik, kod nas kriv dualizam pa i nanku. Opisuje kako ministri i rektorati sveučilišni šalju djake od Petra do Pavla.

Zast. Perić iznosi historijat ove borbe još od 20 god. otarga, za vremena pok. Bulata, Borčića, Klaića, te da je on isto o ovom pitanju držao tri govora. Djaci neka ne svaljuju krivnju na zastupnike, jer da su oni sve učinili, što im hrvatsko rođuljublje nalaže.

Zastup. dr. Dulibić iziđe žrtve naših djaka, koji polaze u Zagreb na nauke, a ne popušta nipošto za izgled talijanske djake sa svim njihovim za predjem. Zastupnici učinim sve što su mogli.

Kol. Belić govori kako je ovo kulturno pitanje postalo i političko; predlaže narodne manifestacije, a moli nar. zastupnike, da se i po stoji pot zauzmu.

Kol. Popac slaže se sa predlogom kol. Belića. Djake rezolucije i sa milijunima podpisa svršavaju u koš; zato nek se narod potisne na pozornicu, s kojim će tada i vlada računati.

Kol. Goga preporuča g. zastupnicima da se na izvoru uvjere o naučama naših djaka na zagreb. sveučilištu, da tako pobijaju tvrdnje austrijskih ministara, da naši djaci u Zagrebu ne uče ništa.

Po tomu je primljena sljedeća rezolucija:

1. Preporuča se gg. narodnim zastupnicima, da ponovno potaknu pitanje i glasuju u ovom saborskom zasjedanju rezoluciju za priznanje reciprociteta zag. sveučilišta;
2. da se narodni zastupnici kao izvanstranačka cjelina obrate na dalmatinske občine, da u izvanrednim sjednicama obćinskih vjeća glasuju peticije na ministarstvu;
3. da se narodni zastupnici kao izvanstranačka cjelina obrate na dalmatinske občine, da u izvanrednim sjednicama obćinskih vjeća glasuju peticije na ministarstvu;

* Izostalo od zadnjeg broja.

3. da permanentni djaci odbori na sveučilištima i u većim gradovima budu u neprestanom saobraćaju medju sobom i da sporazumno s narodnim zastupnicima porade, da se sveučilišno pitanje čim prije riješi; i

4. da se u svim većim mjestima pokrajine drže manifestacione skupštine.

Iz hrvatskih zemalja.

Hrvatsko-slovenska obstrukcija u istarskom saboru. U ponedjeljak posle podne počela je u istarskom saboru u Kopru obstrukcija hrvatskih i slovenskih zastupnika. Svaki od obstrukirajućih zastupnika iznašao je zamjerke zapisnika i tražio, da isti bude sastavljen i na hrvatskom jeziku. No pošto je zemaljski kapetan htio uzprkos tomu, što su se obstrukcionisti bili prijavili za rječ, preći na drugu točku dnevnoga reda, obstrukcionisti skočiše i počeo tražiti rječ o poslovniku. Tom prigodom došlo do žestokog riečkanja i silne buke. Na to je zast. Červar prvi izvukao pištaljku i počeo zviždati, a za njim ostali. Muzika je trajala kakovih 10 časaka. Na to je predsjednik digao sjednicu. Manjina hrvatsko-slovenska je ostala u dvorani, a na to je zastupnik Valentić intonirao „Liepu našu“, koju si svi zastupnici stoejke izpjevali, a njima se pridružio i dobar dio gaterije. Talijani su možda slušali sve to, zabeknuli nad energičnim izstupom manjine. U predložbu pak, inicijativom Talijana povelu se pregovori, a posljedica je istih bio sporazum za nastavak sjednice, u kojemu se čitale interpelacije. Sada vjeća kompromisni odbor, ali je sva prilika, da će zasjedanje biti odgođeno.

Hojlac ne kandidira. Zagrebački načelnik Hojlac dao je u „Ozboru“ izjavu, u kojoj oprovrgava viest, da bi on kandidirao kao Tomašičev kandidat u prvom zagr. kotaru. Dalje se u tim rećima veli, da je Hojlac čovjek, koji se drži daleko od politike i koji se brine samo za gradske stvari. A nekidan je Tomašič bio u „počastnoj gardi“ na putu u Osijek!

Koalicionaši među sobom. Dok koalicijski ili nova samostalna stranka grmi u svojim glasilima protiv Tomašića, dotle injezin član Sandor Popović na izborničkim skupštinama naglasuje osobitu potrebu sporazuma s baoom. Zbilja divni sklad i jedinstvenost akcije i misli!

Odoga izbora u Hrvatskoj. „N. Obrana“ saznaje iz pouzdane strane, da vlada namjerava odgoditi izbore radi — kolere!

Izborna reforma u Hrvatskoj. Čitatelji će se za stalno sjećati silne i barnumske reklame, koju su koalicioni listovi bili razvili, kadno se ono odglasovalo u zadnjem saboru u Zagrebu — ona reforma izbornog reda. Onda se govorilo o 300 hiljada izbornika, dočim se sada po službenim podatcima razabire, da će izbornika najviše biti oko 160 do 170 hiljada.

Podjelba karlovačkog pravoslavnog patrijarhata. Srbsko-radičalna sr.-karlovačka „Zastava“ u jednom pismu svog prijatelja iz Beča saznaje zanimivu viest, da je austrijski ministar vanjskih posala grof Aehrenthal, prigodom svog zadnjeg sastanka sa talijanskim ministrom Di San Giuliano, iznio i pitanje podjelbe karlovačkog pravoslavnog patrijarhata, što da je davno želja bečkih krugova. Po to viesti imala bi se ustanoviti metropolija za Ugarsku sa sielom u Budimu i druga za Hrvatsku-Slavoniju, sa sielom u Karlovcima. Srpsko-karlovačkoj metropoliji priključila bi se i Bosna-Hercegovina. Di San Giuliano — veli ista viest — pristao je na to.

Kolera u Hrvatskoj. U Zagreb su dojavljeni novi slučajevi kolere i to u Borovu i, u Zemunu i, u Zagrebu je oboljela pod sumnjivim znacima kolere, blagajnica za putničike karte na državnom kolodvoru.

Izbori u Hrvatskoj raspisani. Službene „Narodne Novine“ donele su oglas, kojim se izbori za hrv. sabor raspisuju za dne 28. i 29. o. mj. a mogli bi se u slučaju nužde proteg-

nuti i do 31. Novi sabor imao bi se sastati 10. studena.

Hrvati u delegacijama. Spor, koji je nastao radi izbora Hrvata u ugarsku delegaciju, prividno ili privremeno je riešen. Zahvalili su se bili na mandatu Grahovac, Š. Popović i Mucačević, a ostadoše Pejačević, Šipiš i Kulmer, koji su i prisustvovali prvoj svečanoj sjednici delegacija. Na sjednici je zaključeno na temelju ug. zak. čl. XII.: 186 .ne primiti na znanje odreku grog trejce.

Hrvatska samostalna ujedinjena stranka. Tako zvuči novi naziv, koji si je koalicijska priljepila. U četvrtak je ta stranka u Zagrebu imala konstituirajuću sjednicu. Nakon što je odobren zaključak o fuziji, odobren je naziv nove stranke „Hrvatska ujedinjena samostalna stranka“, a za „Pokret“ naziv „Hrvatski pokret“, koji će biti glavno glasilo te stranke. Izabrani su: predsjednikom dr. Grga Tuškana, podpredsjednicima dr. Bogoslav Mažuranić, dr. Aleksander Badaj, dr. Ivan Lorković, tajnicima dr. Edo Lukinić i dr. Gjuro Šurmin, blagajnikom M. Krečić. Na sjednici došlo je izaslanstvo Srba samostalaca te su izmijenili pozdravi. Medju ostalima je govorio dr. Lorković, koji je naglasio, da je nova stranka — guvernemetalna! Dr. Badaj je iztakao, da nova stranka ne ima trijalističkih natruha. Uz ono, što je Š. Popović na jednoj skupštini rekao, da nema razloga rušiti Tomašića, ako održi sve što je u Osijeku obećao, ovim izjavama bivša koalicijska je poklela pred Tomašićem i sve njegove zahtjeve ispunila.

Iz grada i okolice.

Novi sudski kancelarijski predstožnik u Sibeniku. Ministar je pravde imenovao kancelarijskog asistenta na pokrajinskom sudu u Zadru Marka Šarića kancelarijskim predstožnikom u Sibeniku. Pozdravljamo dolazak nove vriedne sile i dobrog pravaša.

Predaja postaje. Jurors je slijedia predaja postaje za signalaciju na tvrđavi Sv. Ane. Uprava ratne mornarice predala ju je zapovjedniku gradnja. Predaji bilo je nazočno vjeće častnika i upravitelj lučkog ureda g. Selestrin.

Diletantski klub. Kako doznajemo, članovi diletantskog kluba su se ovo dana sastali na dogovor, glede aranžiranja zimskih zabavica i predstava. Izabrana je jedna šaljiva igra, koja će se u Svim Svetlima glumiti, a sudjelovati će i pjevački zbor. Našim vriednim diletantima želimo najbolji uspjeh.

Dvie mjere. Jučer je mjestno poglavarstvo osudio jednog Hrvata na 6 dana zatvora radi jednog političkog sukoba sa Bonettiem. Ovako stroga kazna i prejerana mora nas začuditi, osobito ako ju uzporedimo sa postupcima, koji se sa strane vlasti vode u Zadru, kada su Hrvati progonjeni, bijeni i ranjeni. Ovakove dvojake mjere ne mogu da dignu ugled pravdi.

Šibenska glazba udarać će u nedjelju dne 16. listopada 1910. pred kavanom „Velebit“ ovaj program: 1. Koracija „Rajnerček“ Tr. Krejčić; 2. Ouvertura „Graničar“ I. Zajc; 3. „Air varie“ solo za clarin. Beriot. 4. Valček „Luika“, Bayer; 5. Fantazija iz opere „La Bohème“ Puccini; 6. Koracija V. Kutman. Početak u 6 sati posle podne.

Vatra. Sinoć u večer pojavila se bila vatra u Duličićevom mlinu u Docu ali je bila odmah uglašena.

Krupa. Iz Tribuna nam stize žalobna viest, da je tako u ponedjeljak silna krupa utukla sve. Sadove loze uništila, masline sasna utukla, a na stotine ptica i divljih golubova pobijala. Padala su zrna u težini od 10—15 dekagrama. Zahvatila je Vodice i opatrnula Tiesno. Steta iznosi više hiljada kruna.

Brojavi skupštine stranke prava.

(Nastavak.)
Tršteno. (P. s.) Pozdravljam današnji sastanak geslom: Sve za vjeru i za domovinu! — Lepes, župnik.
Biograd. (P. s.) U sloznom radu za vjeru i dom, spas je Hrvatskoj. Pozdrav! — Dekan Brnetič.
Drniš. (P. p. s.) Drniške pravašice za pravašku misao spremne pregoriti srce u njedrima. Živla Hrvatska i Gruda. (P. s.) Željan prisustvo-

vati ali zapriečen, želim sporazum braće pravaša. Slava neumrlom vojli Bog i Hrvati! — Pero Glavić.

Imotski. (P. s.) Liepi pozdrav, sreću liepi skup zanačija. — Frane Banka.

Kozičec. (P. s. p. zast. Prodian). Duhom neumrlog Starčevića uztrajno napred stranka neka kroči. Radi blagdana zapriečen, duhom prisustvenim, žaleći, da katolička pravaška ideja svima bratskim zemljama zavladala. — župnik Zavojana, Ravlič.

Makarska. (P. p. s.) Napred složno za Boga i Hrvatsku! Pozdrav skupštinarima. Živla stranka prava! — Dekan kanonik Pavlinović, kanonik Andrija Kurtić, don Stjepan Pekić, don Dinko Hrišč.

Šinj. (P. s.) Bez vjere i morala, propadaju ljudi, obitelji, narodi, države. Živla stranka prava, čiji barjak nosi kažiput narodni. Bog i Hrvati! — Obranci suborci: Krsto i Martin Sesardić, Ivan Mličinović, Marinko Sesardić, Petar Kričič, Andrija Starurić, Andrija Steparić, Šimun Vežič, Šimun Jurčić, braća Buljan, Ivan Jurko, Dušan Zanko, Frano Zanko, Ivan Kolak, Franco Lovrić, Jakob Midenjak, Frano Dabello.

Pokrajinske vesti.

Društvo za promicanje čipkarske i kućne industrije nagradjeno. Jurija lovskie izložbe u Beču udielja je „Druztvu za promicanje čipkarske i kućne industrije u Dalmaciji“, zlatnu kolajnu i to baš za pokrivač, izradjen iz Paških čipaka u svome atelieru, koji je pokrivač odredjen kao zgoditak Dubrovačke lutrije, pridređene u korist prometa stranaca.

Promjene u vojništvu? „Pester Lloyd“ javlja, da odlazi zapovjednik XVI. vojnog zbora u Dubrovniku gen. Fanla, a na njegovo mjesto da dolazi general Auffenberg u Sarajevu ili FML. Horstein, zapovjednik 22. infanterijske divizije. Druga jedna viest veli, da je vojno zapovjedništvo samo privremeno smješteno u Dubrovnik, a da će kroz kratko biti premješten u Mostar.

Izaslanici dalmat. učiteljsva u Zadru. Ovih su dana bili u Zadru izaslanici učiteljske Sveze i Saveza: V. Radica, J. Marinković, A. Kačić, S. Roca, A. Rossi, N. Pušić, J. Trvirka i D. Giumio u poslu uređenja učit. staležkih prilika. U to ime prikazaše slozno saboru molbu, kojom pitaju: 1. Da im se plate i mirovine uredre prema onim državnim činovnicima 4 zadnjih kategorija; 2. da se trajanje učiteljske službe odmjeri pram onoj državnih činovnika nastavne struke, i 3. da se učiteljima doznači godišnji doplatak u mjesečnim obrocima, dok stupe u kriepost zakoni, kojima će se urediti učit. stanje.

Kad pak sabor s obzirom na pokrajinske financije, ne bi mogao potpuno udovoljiti ovoj prošnji, učitelji mole, da im sabor barem: a) smizi godišne službe od 35 na 32, i to počamši od 2 godine službe prije izpita osposobljenja, b) uračuna u mirovinu mjestne doplatke, odnosno stanarinu. A da ovim ne bude pokrajinske financije preobterecene, učiteljstvo pristaje, da se današnji doprinos zaširovinski učiteljski fond povisi od dva po sto na tri po sto.

Učiteljska je deputacija u to ime otišla preporučiti g. namjestniku te gg. škol. referentu vr. Maročiću, pokrajnskom škol. nadzorniku gosp. Ströllju, saborskom predsjedniku Iščeviću i pročelnicima zastup. klubova, koji su ih svi ljubezno primili, izičući, kako cijene učitelje kao jedan od najglavnijih faktora narodne kulture, pri čemu pravrednim njihove želje, te im obećali poduprieti ih što povoljnije.

Hrvatska tisakara (Dr. Krstelj i ured.)
Vlastnik, izdavatelj i odgovorni irednik:
Josip Dregga.

Više hiljada navrnutih loza

Aramon & Flavina

prodaje se po 16 para komad.

Vjekoslav Bratina
1—2 Ustje Ajdovščina pri Gorici.

Tko ima dobrog meda u košnicam i žutog pčelnog voska

bilo koju količoku, neka ponudi tvrdki Ivan Lentić, Milna (Dalmacija) označivši cijenu i količinu.

PRVORAZREDNOM DIPLOMOM I ZLATNOM MEDALJOM NA RIMSKOJ IZLOŽBI POLJODJELSTVA I DOBRTNIH PROIZVODA NAGRAĐENA

TVORNICA VOŠTANIH - SVIEĆA -

VLADIMIR KULIĆ
ŠIBENIK

PREPORUČA SVOJE PROIZVODE P. N. GG. ŽUPNICIMA, CRKOVNARSTVIMA I BRATOVŠTINAMA

HOTEL „DINARA“
sa restauracijom
Šibenik

o o kod kazališta o o

preuzeo je podpisani, te ga preuredio, obkrbivši ga sasvim novim pokućstvom i stolnim priborom.

Kako je sada u njemu uređeno, odgovara doista zahtjevima grada, pa se podpisani nada, da će od sada unaprijed ovaj hotel postati najmilije svratište ne samo za mjesto, nego i za vanjski svijet, tim više, što je u restauraciji i domaća kuhinja, uređena na način koji posve zadovoljava.

Cienu su najumjerenije, a posluha bez prigovora.

Preporučujući se sa veleštovanjem

22 **Niko Blažević.**

Hamburg Amerika Linie

redoviti odazak njemačkih poštarskih i brail parobrova.

Otprema putnika I., II. i III. kabine kao i iseljenika u sve dijelove svijeta osobito na program

Hamburg — New York

Hamburg-Argentina	Hamburg-Meksiko
Hamburg-Brazilija	Hamburg-Afrika
Hamburg-Kanada	Hamburg-Ingleska
Hamburg-Sibira	Hamburg-Francuska

Zabavno pomorsko putovanje.

Vrlo zanimiva leta 13 dneva zabavna pomorstva putovanja sa „Meteor“ do Drontheima, vožnje na sjever do Islanda, Bjernog Kapa i Spitzberga, vožnje u glasovita kuzaliska, u Inglesku, Irsku i Škotsku.

Informacije detalj i štala se besplatno

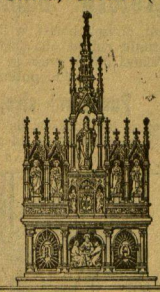
Hamburg-Amerika Linie,
Abteilung Personenverkehr, Hamburg.

Glavna agencija za Primorje Trst: Via Porporella 1. 110.

6-8

Insam & Prinoth
u Sv. Ulrihu, Gröden (Tirolska).

Utemeljeno godine 1820.

Vrlo puna nagradjena.

Kiparske radnje iz drveta za crkvo:
Kipovi svetaca, oltari, propovjedaonice, križni putevi, razpela, jaslice i t. d.

Katalog uzoraka s cijenama daje se badava. Za dostavu naručbe do stacije uključivo sa škrinjom, ne plaća naručitelj.

24-9. 911.

Nikad više!

ne promjenjujem sapun, od kada Bergmanov „Steckenpferd Lilienseife“ (zaštitni znak: Konj na polju) od Bergmann-a i drugi u Tešnju na Labi upotrebljujem, jer je taj sapun najuplvisniji od svih medicinskih sapuna proti kožnoj bolesti (sunčane pjegje), kao i za pospješivanje lijepe, mekane i nježne kože. Komad stoji 80 filira, a dobiva se u svim ljekarnama, droguerijama i trgovinama parfimerije itd.

28-50

KNJIŽARA I PAPIRNICI
Glavna ulica **IVANA GRIMANI-A** Glavna ulica
ŠIBENIK

preporuča p. n. občinstvu svoj veliki izbor hrvatskih, talijanskih, njemačkih i francuzkih knjiga, romana, slovnica, rječnika onda pisanih sprava, trgovačkih knjiga, uređovnog papira, elegantnih listova za pisma, razglednica i t. d.

Prima predplate na sve **hrvatske i strane časopise** uz originalnu cieniu sa tačnim i brzim dostavljanjem u kuću.

Velika zalaha svakovrstnih **toplomjera, cviker-naočala** od najbolje vrsti i **leća** u svim gradacijama.

Vanjske naručbe obavija kretom pošte.

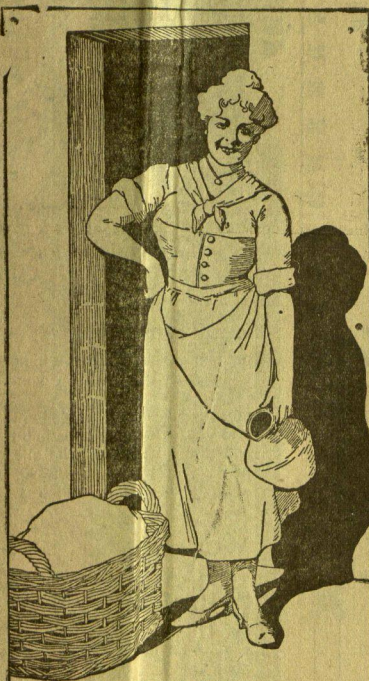

24-9. 911.

Skladište fotografskih aparata i svih nuzgrednih potrebština.

Preuzimlie naručbe svakovrstnih pečata od kaučuka i kovine.

Skladište najboljih i najjeftinijih šivaćih strojeva „Singer“ najnovijih sistema.

Objava.

Čast mi je ovime obznaniiti, p. n. občinstvu, da sam preuzeo u vlasništvo

GRAND HOTEL VELEBIT“

i s njim spojeuu istoimenu **KAVANU.**

Koli Hotel, toli kavanu, obkrbio sam svim najmodernijim confortom, povećao broj poslužujućeg osoblja, preudesio sobe i uveo solidnu kuhinju, uz umjerene ciene. Istodobno obavješćujem, da primam mjesečne abonemente uz sasna umjerenu cieniu.

U nadi, da će me p. n. občinstvo počastiti svojim brojnim posjetom, unapried se zahvaljuje

Veleštovanjem

Mate Živković
Vlastnik Grand Hotel „Velebit“.

2-3

Pozor!

Preporučam se p. n. občinstvu u gradu i okolici.

Prodajem svakovrstnih koža na malo i veliko. Primaju se i pismene naručbe iz vana uz pouzeca, a poznatim i bez pouzeca do izmimica utanačenog roka izplate.

U nadi, da ću od p. n. občinstva biti počašćen obilnim, blagonaklonim naručbama, bilježim se veleštovanjem

27. 8. 910.—27. 8. 911. **Augustin Žigon, Šibenik.**

Mlada i rumena, zdrava pa vesela

nemože ni jedna djevojka, ni koja domaćica ostati ako se godinama u kući i kuhinji pri pranju, sušćenju i ribanju sa zločestim sapunima patiti mora. — Upotrebom

Schicht - dvoog
sapuna

zaštićuju se ruke i polučujemo brzo, bez muke i napornosti izvanredno čistu, bijelu rubeninu.

3-8 **Ugo Fosco, Šibenik.**

Na prodaju u Šibeniku
14 kamenica za ulje

ukupne sadržine od preko 200 barila. Prodavaju se odmah sliedeće kamenice:

5 kamenica od 24 barila	1 kamenica od 14 barila
2 kamenice od 16 barila	1 kamenica od 12 barila
1 kamenica od 8 barila	1 kamenica od 6 barila
2 kamenice od 4 barila	1 kamenica od 2 barila

Pomenute kamenice mogu se pregledati u svaki čas bez ikakve obveze.

Za bolja razjašnjenja i za nabavu pojedinih komada obratiti se podpisanoj vlastniku.

Pazi! Za nabavu cijele partije (en blok) u jedan put, ciene izvanredno obaljene.

3-8 **Ugo Fosco, Šibenik.**

P. n. gosp.

Dolepodpisana tiskara namjerava i ove, kao i prošle godine da izda svoj „Zidni kalendar“ koji će biti ukusno izradjen u više boja i na finoj i gladkoj artiji.

Ove godine takodjer ustupiti čemo pojedimim poduzećima prostor za oglašivanje.

Kalendar čemo kao i prošle godine razposlati u sve krajeve, gdje naš narod živi, te će za svakoga, koji želi svoj proizvod preporučiti, zgodna prilika biti da to učini.

Prostor svih oglasa biti će jednak, pa prema tome i ciena jedna, i. j. **Kruna 10** od jednog oglasa.

Oglasi se plaćaju unapried, te se primaju najdulje do 20. studenoga o. g.

S poštovanjem

„Hrv. tiskara“ d-r. Krstelj i dr. u Šibeniku.

Dobar tek! Zdrav želudac i nikakove bolesti želudca ne imamo, nikakove bolove, od kad Feller-ove pilule „Rabarber“ m. d. M. „Elsapilule“ upotrebljavamo. Iz osviedočenja kazujemo Vam, pokušajte ih i Vi; one uređuju stolicu i pospješuju probavu. 6 kutijica stoji franko 4 K. Proizvadžać je samo ljekarnik: E. V. Feller u Stubići, Elsatrg br. 264 (Hrvatska).

Kolera - sušica - sifilis

jest zarazna bolest, s toga je dobro ako pranje rublja obavljamo kod svoje kuće. Takova prilika pruža se svakomu, ako kupi za to patentirani

Punoparni stroj Dalmacija

koji je tako uređen, da može s njime i djevojčica od 12 do 14 godina upravljati. Prednosti kod uporabe:

Izkuhavanje, izparivanje i desulficiranje rublja obavija se sve na jedanput za 10 do 20 časaka. Rublje se niti ružno niti gneždi, niti dere, a isto tako i nepregori, i radi toga se dva do tri puta duže sačuva nego ona s rukom prano. Stroj trebaradi svoje gradje vrlo malo vode i sapuna a pod nije ni najmanje mokar. Stroj se može upotrebiti još u druge svrhe, kao kotao za grijanje vode, kuhanje voća, grijanje glasila i kupaka itd. Godišnje pranje rublja ne stoji niti četvrti dio prama svakom drugom načinu pranja.

Stroj br. 1 za kućnu uporabu zapada K 50. Uz šestmesečno odplaćivanje 10% više. Naručbe prima i obavlja:

Hubert Bolanca, Krapanj, Dalmacija.

Objava.

Zašto se ne obratite pri kupovanju vaših potrebitina ravno na tvrdku

Jaroslav Xocian

Tkaonica i odpravništvo Eronove u Met. (Česka.)

koji zgotavlja i ima uvijek na skladištu sukna za odjela, zimске kapute itd. Zajamčeno održanje boje. Kana-fasa, platna, flanela, ubrusa, ručnika, jastuka, porketa, šifona.

Cienu sa najjeftinije. Naručbe preko 18 K. šaljem franko. Tražite uzorke.

Može se dobiti 30 do 40 mt. odpadka 3 do 15 mt. dugog za K 18 do 25 prema vrsti. Od odpadaka se ne šalju uzorci.

Eugen Pettoello
Prihori satova, zlatarskih i optičkih predmeta i kineskih srebrarija žlica, viljuška i noževa.
Zajamčena izradba na 90 grama čistog srebra.
Pečata.
Svake vrsti rezbarije u kojoj mu drago kovini.
Bogatililustrovani cieniik. Tvorničke stalne cieno.
Šibenik, Glavna ulica, br. 128.
14.9.-910.-14.9.-911.

Hrvati i Hrvatice, pozovite družbi sv. Cirila i Metoda.

Najsavršeniji gramofoni i ploče
sa svakovrstnim komadima osobito hrvatskim
provijeni znakom "THE MASTER'S VOICE" "Andjeo"
dobivaju se u knjižari i papirnici:
Ivan Grimani
Šibenik, Glavna ulica.
Salje na zahtjev cieniik i popis komada badava i franko.
14.-9. 910-911.

Kupujte ništa drugo profi
Kašalj
nahladu, hunjavicu, katar i grevitom kašlju do li
Kaiser'ove Prsne karamele
(su tri jele) koji su ugodna teka.
5900 vjerodostojno pračene svjedocbe lječnika i privatnika zajamčuju sjeguran uspjeh.
Jedan omot 20 i 40 filira. Jedna kutija 60 filira.
Na prodaju drži:
Carlo Ruggeri, cent. drogerija i Vinko Vucić, drogerija u Šibeniku.

ANT RADIG
SPLJET
NAJVEĆA DALMAT. ZLATARIJA
SPLJET
SPLJETO

10 Kruna dnevno!
Lahka zasluzba za svakog u gradu i na selu i u čisto malim mjestima. Saljite vašu adresu poštom dopisnicom na firmu Jak. König, Beč VII/3, Poštanski-ured 63. 5-10

Hrvatska vjeresijska banka
Podružnica Šibenik.

Velika Tvornica tjestenine Velika
i mlinice za raznu hranu.
Pomoću najmodernijeg motora proizvadjaju
Svake vrsti ovog jestiva. **Od najboljeg marseljskog griza** Svake vrsti ovog jestiva.
kao i od
Dobrog i od najfinijega **pšeničnog brašna** dobrog i od najfinijega.
Tvrđka:
IVAN ŠUPUK i brat
Šibenik. 15./VI. 10.

TVORNICA PAPIRNATIH VREĆICA
Čast mi je javiti p. n. obćinstvu, da sam objavljenu tvornicu papirnatih vrećica za trgovačku porabu otvorio, te je podupno prema zahtjevu uređio, time sam u stanju u najkraće vrijeme najveću količinu vrećica izraditi. Vrećice izradjuju se u svim veličinama i u svim bojama. Pošto je ovo u nas prvo i jedino domaće poduzeće ovakove vrste, nadamo se za stalno, da će mi gg. potrošači povjeriti svoje cijenjene naručbe, koje će u potpunom redu i naj-savjestnije izvršene biti.
Sa veleštovanjem
ANTE ZORIĆ
ŠIBENIK.

Najbolji namještaji snage
kao što:
motori na plin (gas), benzin, žestu, kameno ulje, surovo ulje za obrtničke, poljodjelske i električne namještaje snage.
Namještaje na mrsavi plin (Sangamlage) prodaje
Draždjanska tvornica motora na plin
(A. G. Dresdener Gasmotoren-Fabrik: Moritz Hille, Dresden)
najveća specijalna tvornica srednje Evrope.

Dionička glavnica - - - - - **K 2,000.000**
Pričuvna zaklada i pritičci **K 180.000.**
CENTRALKA DUBROVNIK - - -
Podružnica u **SPLITU** i **ZADRU.**

Bankovni odjel - - -
prima uložke na knjižice u konto korentu u ček prometu; eskomptuje njenice.
Obavlja inkasa, pohranjuje i upravlja vrijednine. Devize se preuzimlju najkulantnije. Izplate na svim mjestima tu i inozemstva obavljaju se brzo i uz povoljne uvjete

Mjenjačnica - - -
kupuje i prodaje državne papire, razteretnice, zločnice, srečke, valute, kupone. Prodaja srećaka na obročno odplaćivanje. Osjeđivanje proti gubitku kod ždriebanja. Revizija srećaka i vrijednostnih papira bezplatno. Umučenje kupona bez odbitka. 159-54

Važno za svakoga!
Gustav Marko
Trst
Centrala: Via Coroneo 45.
Tekući račun sa podružnicom Ljubljanske kreditne banke.
Veliko skladište staala prostih, apaniranih i za ured.
Veliki izbor predmeta za ljearne, drogerije, porculanico i zemljano sudje, ocafine, staklarije, svjetiljke itd.
Velike količice naročitih tvari u ocaklini, porculani.
Cieno umjerene koje se ne boje utakmice.
Na zahtjev šalju se cieniik badava.
Dopisivanje u hrvatskom jeziku.
Pomenuta tvrdka, jedina svoje vrsti u Trstu, preporučuje se svim našim trgovcima.
26.11.10

Pozor! Kod podružnice za Trst, Istri i Dalmaciju ulica Galatti br. 14
Gospodarske sveze u Ljubljani
može se dobiti uz najpovoljnije cieno i uvjete svakovrstnog dobrog i svježeg živca. Brašna najglasovitijih mlinova, te krumpira, zelja, graha i umjetnih gnojiva.
Tvrđka je od novog ljeta uvela škonto od 2% na svu robu bez razlike, za fakture izplative kroz 3 dana, a to da olahkot trgovcima knjigovodstvo.
Podupirati Gospodarsku svezu, patrioćina je dužnost svakog našeg trgovca.
Cieniik i uzorke šalje se badava na zahtjev.
Ravnatelj i vodja:
S. H. Škeri, Trst.
19.11.10

Oglašujte u „Hrvatskoj Rieči“.